

Profetie en toetsing

Het diepste wat we over God kunnen zeggen, is dat Hij spreekt en deze wereld in het aanzijn heeft geroepen. Dat kwalificeert onze wereld tot een plaats waarin Hij aanwezig is en een geschiedenis met ons heeft. Wij kunnen spreken over Hem omdat Hij ons aanspreekt. Zo worden wij gemaakt tot hoorder en antwoorder. Het leven, het heil ligt in het horen van zijn Woord. Gods Woord is vol van Gods Geest. In het horen naar zijn woord komt zijn Geest mee. De Geest sticht gemeenschap in het horen en zo hoort de gelovige God zelf. Waar samen wordt gehoord, scheidt de Geest saamhorigheid en gaven om de eenheid en heelheid te bewaren.

Het horen wat de Geest tot de gemeente zegt, is een zorgvuldige bezigheid. Immers wat wij horen wordt tot op zekere hoogte bepaald door de taal die wij spreken, het gedachtegoed waarmee we vertrouwd zijn, onze ervaringen aan het leven, enz. De kunst van het horen oefenen we in de gemeente waar de Schrift wordt uitgelegd en de vonk van de Geest over de eeuwen heen springt. De gemeente gelooft de betrouwbaarheid van Gods beloften en geboden en dankt voor de gave van het geloof. De zekerheid van het geloof berust op de relatie met Hem. God kennen, is met Hem leven. In die omgang wordt het vertrouwen gewekt, dat tot overgave leidt.

Heel de Schrift heeft een profetisch karakter. Op vele manieren wordt getuigenis gegeven van de wijze waarop de Geest mensen aangrijpt en in dienst neemt. Ook de prediking als actualisering van het Woord is een vorm van profetie. Profeteren als een vorm van spreken over God vraagt intense bereidheid tot luisteren naar God, tot het verstaan van de tijd en het kennen van onszelf. Want wat een mens vanuit zichzelf bedenkt, ligt niet onmiddellijk in het verlengde van hoe God wil dat wij hier op aarde leven. Bovendien stoot het doen van de wil van God op een wetmatigheid in ons, die het belemmert zo te leven dat het kwaad uit ons leven verdwijnt. Bij de profeten zien we dan ook hoe in toenemende mate de leiding van de Geest wordt verwacht voor het aanbreken van de heilstijd. Zonder de Geest ontbreekt de innerlijke motivatie volhardend de weg van de beloften en geboden te lopen. Zijn komst echter zal grote

veranderingen met zich meebrengen voor het persoonlijke leven, de geschiedenis en de natuur. Vanuit deze verwachting wordt de verontrusting gevoed en roepen de profeten op zich te bekeren.

Zoals het woord vlees is geworden in Jezus Christus en de tijd is ingegaan, is ook de profetie gericht aan concrete mensen in hun situatie. Dit spreken is gegrond in het horen. In de omgang met God rijpt de boodschap. Het profetisch spreken komt tot ons in een diep gewortelde overtuiging, in visioenen die worden geschouwd of in beelden die worden aangereikt. Het gaat heen door mensen en komt tot mensen in verstaanbare taal. Door de profetie blijft de geschiedenis in beweging. Nieuwe interpretaties van de traditie worden mogelijk rond de kern van Gods verlossende daden. De profeten spraken woorden van God aangaande het Woord van God. Het woord gaat de tijd in, zodat het geloof ook met onze geschiedenis van doen heeft. Elke generatie kan de oude woorden van God opnemen die onderweg met Hem nieuw verstaan worden.

Horen, spreken, zien en voelen zijn menselijke mogelijkheden, waarvan de Geest zich kan bedienen in de gave van de profetie. Dit sluit de mogelijkheid dat Gods Geest en onze geest door elkaar heenlopen niet uit. De Geest getuigt met onze geest, maar onze geest kan verward zijn en ongemerkt kunnen psyche en pneuma door elkaar lopen. Mensenwoorden hebben dan ook geen normatieve betekenis als de heilige Schrift. Het Woord van God als bron en norm legt al onze woorden in de waagschaal. Er moet dan ook toetsing plaats vinden. De Heilige Geest zal zichzelf immers niet tegenspreken. Wat door de gave van de profetie naar buiten komt, zal niet in strijd zijn met wet en profeten. Om de wil van God in een concrete situatie te verstaan is gebed, gesprek, overleg binnen de gemeente nodig. In liefde kunnen we daar met elkaar omgaan en weten hoe ervaringen door de persoon die gesproken heeft heengaan. Op deze manier zal profetie in de gemeente niet zozeer een privé openbaring zijn, maar een door de gemeenschap gedragen visie. De gemeente zal zich in haar toetsing gedragen weten door Woord en sacramenten; door het besef van vlees en geest, zoals Paulus dat uitdrukt; door de verbondenheid met Israël; het verlangen naar gerechtigheid en vrede; inzet voor armen en

gevangenen; bewogenheid om de schepping. Haar spreken zal zowel kritisch zijn ten opzichte van ontwikkelingen die de menselijkheid schenden of de duurzaamheid van de schepping aantasten als pastoraal en diaconaal ten opzichte van allen die lijden en uitzien naar verlossing. De gemeente zelf is een profetisch teken van Gods aanwezigheid in stad en land. Ons gebed is dat de gemeente een gemeenschap zal zijn waar enige ontferming en barmhartigheid gevonden wordt; iets van eenheid en saamhorigheid, zodat mensen aan de wijze waarop de leden van de gemeente met elkaar omgaan kunnen leren hoe de gemeente betrokken is in het genezend en bevrijdend proces van zijn heil.

Profetie binnen de gemeente zal vooral een pastoraal karakter dragen en een weg wijzen naar heil, heling en genezing. Het dient de opbouw van de gemeente om samen het welzijn van allen te dienen. Het ligt voor de hand, dat profetie in de gemeente het stempel draagt van de cultuur waarin men leeft en de spiritualiteit waarin men ademt. Men hoeft er geen nieuwe inhoud van te verwachten en het niet te overspannen door opzienbare vergezichten. Het spreken is menselijk, dichtbij, betrokken, gericht, dienst aan de ander.

Als spreken van de kerk zal de profetische functie van het Woord van God zich uiten als protest tegen wat ten hemel schreiend is, tegen het zich gewonnen geven aan de hopeloosheid, tegen de gedachte dat het lot alles bepaalt, tegen de opvatting dat de mens samenvalt met zijn genenpatroon. Zowaar er koningen en profeten waren, zal er een plaats blijven waar het kwaad wordt ontmaskerd; een plaats waar mensen die de nood van de tijd verstaan ons ontdekken aan onze levensstijl; waar gewezen wordt op de roeping van de kerk in de samenleving; waar we horen hoe wij midden in een wereld vol verschrikking er op mogen vertrouwen dat God door onze bekering heen verder met ons gaat en onze wegen onderbrengt in zijn weg. De kerk zal gemeenteleden helpen met een handreiking om het beraad in de gemeente te voeren over ethische discussies in de samenleving. Door de grote diversiteit in onze cultuur zal de uitkomst een grote mate van verscheidenheid te zien geven.

In de gemeente kan dichtbij huis de wil van God doorklinken in een profetie of een woord van

kennis. De wetenschap dat al ons kennen onvolkomen is, zal ons ervoor behoeden een getuigenis onmiddellijk te omhelzen of te verwerpen. In gebed en gesprek zal het getuigenis van deze persoon als kind van God en kind van de tijd worden getoetst aan wat altijd en overal door de kerk beleden is, aan de ruimte die geboden wordt voor pastoraal en diaconaal omgaan met mensen, aan de eenheid van leer en leven, aan integriteit en bescheidenheid.

In een kleine kring is het uiten van profetie veiliger en maakt het minder kwetsbaar dan in een grote bijeenkomst. In het gebedspastoraat is een woord van kennis dat inzicht geeft of een beeld dat licht werpt op een bepaalde situatie van grote waarde. Daarom verdient het aanbeveling op de conventies onderricht te geven over de bijbelse achtergrond van profetie en de betekenis daarvan voor de individuele gelovige en de gemeente.

Voorzichtigheid in de omgang met profetie in de grote kring mag er niet toe leiden het streven naar profetie te weren. Wanneer er geen ruimte voor gegeven wordt, zal er na verloop van tijd geen ruimte meer voor gevraagd worden. Tot het gebed om de doorwerking van de Geest behoort de ontvankelijkheid voor het ontvangen van de charismata. In werkgroepen kan gewezen worden op het onderscheid tussen gaven, talenten, bedieningen, beelden, visioenen, profetieën en woorden van kennis.

Een avondmaalsdienst op de conventie leent zich minder goed voor het uiten van profetie. Weliswaar vormt het sacrament het hart van de eredienst en kan de aanwezigheid van de Heer in de viering sterk worden beleefd, maar wat in de plaatselijke gemeente of in een vertrouwde kring mogelijk is, kan niet zomaar worden toegepast op een volle conventiezaal. In een grote samenkomst maken mensen zich met het uiten van profetie of woorden van kennis kwetsbaar en kan er, indien nodig, moeilijk worden gecorrigeerd. Voor de conventies lijkt de beste plaats om ruimte aan deze gaven te geven een meer omvattende lofprijzing met een korte meditatie, stilte en meditatieve liederen. Er kan ook gedacht worden aan een voorbedendienst met speciale aandacht voor een thema. De veelkleurige gemeenschap zal door de profetie gesticht kunnen worden wanneer deze gericht is, zodat er een referentiekader geboden wordt.

Het uiten van profetieën en woorden van kennis vraagt om reflectie. Er is tijd nodig voor bezinning, gesprek en gebed. Enkele mensen uit de kern van de CWN met kennis van zaken en pastorale verantwoordelijkheid kunnen worden gevraagd voor toetsing. Wellicht kan de

conventieleiding het zich bij de dagelijkse voorbereiding en evaluatie tot een taak rekenen. Op een geschikt moment in het programma kan worden gemeld, dat er een profetie is binnen gekomen.

Het eigene van de charismatische vernieuwing is de aandacht voor het werkelijk aanwezig zijn van God door de Heilige Geest, die ons toerust met gaven. Onder deze gaven is de profetie van grote waarde als brug tussen de bijbelse boodschap en het heden; als doorlichting van de geschiedenis tot op het koninkrijk van God; als een wijzen waarop het aankomt in de gemeenschap die wij vormen. De openheid voor het ontvangen van de gaven van de Geest vraagt om vorming en toerusting in het conventieprogramma.

De adviesraad beveelt tenslotte in dit kader aan om zeer terughoudend te zijn met het geven van ruimte aan mensen die aandacht vragen voor acties, initiatieven, noden, enz. Het leidt vaak tot hinderlijke verstoring van de tijdsplanning. Een grote muurkrant zou een goed alternatief kunnen zijn.

Namens de CWN-adviesraad

Barend Wallet

2003